

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. A/2015/0090 van 24 februari 2015
in de zaak 1314/0045/A/4/0035

In zake:

1. de heer **Paul NICHOLLS**
2. mevrouw **Iris VAN DER WILDT**
3. de heer **Eddy PEETERS**
4. mevrouw **Helga DE MEERSMAN**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Els EMPEREUR
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Brusselstraat 29
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **ANTWERPEN**

verwerende partij

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 17 september 2013, strekt tot de vernietiging van de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 4 juli 2013.

De deputatie heeft het administratief beroep van de verzoekende partijen tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Schilde van 18 februari 2013 niet ingewilligd.

De deputatie heeft aan de verzoekende partijen een stedenbouwkundige vergunning geweigerd voor de regularisatie van de paardenhouderij bestaande uit vier stallingen (11 paardenboxen), diverse verhardingen, een cirkelvormige buitenpiste, terreinaanlegwerken en een infiltratievoorziening.

De bestreden beslissing heeft betrekking op een perceel gelegen te 2970 's Gravenwezel (Schildes), Zevenbunderstraat zn en met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie A, nummer 420 A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft geen antwoordnota ingediend maar heeft wel een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partijen hebben een toelichtende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 25 november 2014, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Nathalie DE CLERCQ heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Karolien BULKMANS, die loco advocaat Els EMPEREUR verschijnt voor de verzoekende partijen, is gehoord.

De verwerende partij, hoewel behoorlijk opgeroepen, is niet ter zitting verschenen. Gelet op artikel 4.8.27 VCRO verhindert de afwezigheid van partijen de geldigheid van de zitting, en dus van de behandeling van de zaak, echter niet.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en van het Procedurebesluit hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. FEITEN

Op 22 oktober 2012 (datum van het ontvangstbewijs) dienen de verzoekende partijen bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Schilde een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“de regularisatie van een paardenhouderij”*.

De aanvraag omvat het oprichten van stalplaatsen, het aanleggen van diverse verhardingen, het aanleggen van een cirkelvormige buitenpiste, het uitvoeren van terreinaanlegwerken en het aanleggen van een infiltratievoorziening. De aanvraag beoogt tevens het oprichten van een rechthoekige buitenpiste en het aanleggen van een mestvaalt.

Het perceel is volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgestelde gewestplan ‘Antwerpen’, voor het grootste gedeelte gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en voor een klein deel in natuurgebied.

Het perceel is niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 12 november 2012 tot en met 11 december 2012, worden twee bezwaarschriften ingediend waarvan één ondertekend door verschillende buurtbewoners.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling – afdeling Antwerpen brengt op 11 december 2012 het volgende ongunstig advies uit:

“ ...

De voorgestelde paardenhouderij omvat in wezen de regularisatie van vier vrijstaande constructies in hout en beton op een onbebouwd weideperceel in het agrarisch gebied.

De constructies werden verspreid opgericht op het weideperceel zonder enige bouwфysische en ruimtelijke samenhang.

...

De aanvraag is niet in functie van beroepslandbouw maar in het kader van hobbydoeleinden van de dochter van de aanvrager. In die zin dient voldaan te worden aan de richtlijnen van de omzendbrief R0/2002/01 voor het bouwen en oprichten van stallingen voor weidedieren geen betrekking hebbend op effectieve beroepslandbouwbedrijven.

Stallingen dienen opgericht in de onmiddellijke omgeving van de woning van de aanvrager. Indien dit niet mogelijk is moeten de paarden tijdens de winterperiode gestald worden op pension.

Op ruimtelijke gesoleerde onbebouwde weidepercelen kunnen enkel schuilhokken aanvaard worden voor het beschutten van weidedieren tijdens het graasseizoen. Schuilhokken zijn eenvoudige houten en gemakkelijk verwijderbare houten constructies met minstens een open zijde. Schuilhokken zijn geen stallingen voor overwintering van weidedieren en kunnen ook niet gebruikt worden als opslagplaats voor hooi/stro.

In zijn algemeenheid worden paardenhouderijen, als landbouwaanverwante bedrijven, sowieso verwezen naar bestaande gedesaffekteerde landbouwbedrijfszetels in het agrarisch gebied en kunnen niet aanvaard worden als nieuwe inplanting in het agrarisch gebied.

...

De dienst Waterbeleid van de provincie Antwerpen brengt op 18 februari 2013 het volgende ongunstig advies uit:

“ ...

Schadelijke effecten ontstaan door:

- wijziging van het afvoergedrag of de structuurkwaliteit aangezien de nieuw te bouwen mestvaalt op het inplantingsplan voorzien is op minder dan 5 m van de waterloop.*
- wijziging van het overstromingsregime, aangezien het perceel zich deels in mogelijk en effectief overstromingsgevoelig gebied bevindt.*

De plannen zijn niet gedetailleerd genoeg in het kader van de bestaande waterhuishouding. De gebouwen bevinden zich in zones die ingekleurd zijn als mogelijk en effectief overstromingsgevoelig gebied volgens de watertoetskaart.

Er dient compensatie voorzien te worden.

Momenteel spreekt men van een infiltratiezone, die 2 m diep is. Wat de werkelijke inhoud van buffering van deze infiltratievoorziening bedraagt is voor ons helemaal niet duidelijk. Grondwaterstand is vermoedelijk op die plaats hoog, waardoor deze buffering zich deels en/of volledig vult met grondwater.

Op waterloop nr 9 en waterloop nr 10 situeert zich volgens de plannen een overwelving, een detailplan van deze overwelving dient toegevoegd aan het dossier. Op dit plan dient minstens de lengte van de overwelving en de uitvoering weergegeven (binnendiameter buizen, afmetingen koker, dek op oever,...).

De voorziene mestvaalt dient verplaatst te worden.

Er wordt een nieuwe buitenpiste voorzien, deze ligt volledig in mogelijk overstromingsgevoelig gebied. Hoe ontwatert deze zone ?

4. TOETSING EN CONCLUSIE

Ongunstig. De plannen zoals ze voorliggen doorstaan de watertoets niet.

Voor de overwelvingen dient een positief advies voor werken aan de waterloop bekomen vanuit de dienst integraal waterbeleid (= vroegere machtigingsaanvraag). Op basis van voorliggende plannen kunnen wij geen positief advies verstrekken (details met betrekking tot de uitvoering ontbreken).

Aangezien de waterlopen van de oude atlas afstromen naar een waterloop van 3° categorie is het de gemeente, die als waterloopbeheerder van de waterloop van 3° categorie, instaat voor de watertoets.

...

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Schilde weigert op 18 februari 2013 een stedenbouwkundige vergunning aan de verzoekende partijen en motiveert zijn beslissing als volgt:

“ ...

functionele inpasbaarheid:

De aanvraag betreft de regularisatie van een paardenhouderij bestaande uit 4 stallingen, diverse verhardingen, een cirkelvormige buitenpiste, terreinaanlegwerken en een infiltratievoorziening. Tevens wordt vergunning gevraagd voor de aanleg van een rechthoekige buitenpiste en de bouw van een mestvaalt.

De aanvraag is niet in functie van beroepslandbouw, maar in het kader van hobbydoeleinden. De aanvraag werd om deze reden getoetst aan de omzendbrief RO12002101; richtlijnen voor de beoordeling van aanvragen om een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of oprichten van stallingen voor weidedieren, geen betrekking hebbend op effectieve beroepslandbouwbedrijven:

- *Stallingen dienen in principe opgericht te worden bij de woning van de aanvrager. De aanvragers zijn echter niet woonachtig in de buurt van de weide. Enkel een tijdelijke stalling of een schuilhok kan volgens de omzendbrief toegelaten worden. Er worden vier gebouwen verspreid over het perceel voorzien. zoals zichtbaar op de foto's betreffen het hier geen tijdelijke constructies. Deze constructies worden ingeplant op minimum 3,20 meter van de dichtstbijzijnde perceelsgrens. De overige constructies worden her en der op het terrein voorzien. Deze inplanting zorgt voor een versnippering van het resterende landbouwgebied.*
- *De aanvrager wenst 11 paarden te stallen op het terrein. Volgens de richtcijfers uit de omzendbrief dient te worden voorzien:*

00,25 ha weide / paard. Dit komt neer op ca. 2,75 ha weide. Het perceel op zich bedraagt ca. 2, 86 ha. Dit gaat echter niet om een aaneengesloten weide daar er verscheidene constructies in worden voorzien. ca. 4200 m² wordt nog ingenomen door gebouwen en constructies.

minimum 10 m² stallingsoppervlakte / paard met een maximum van 60 m² / ha. Aanvraag

betreft ca. 116 m² < maximale 172 m².

omimum 5 m² voederberging / dier. Groter toegelaten indien onder het hellend dak. Aanvraag betreft ca. 37 m² < minimum 55 m².

De aanvraag voldoet niet aan de richtlijnen van de omzendbrief.

Het mobiliteitsaspect:

Uit de nota van de aanvrager blijkt dat het terrein bereikbaar is via een onverharde zijweg van de Zevenbunderstraat en via een onverharde zijweg van de Wouwerstraat. De aanvraag ligt niet rechtstreeks aan een uitgeruste weg.

De schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid:

De stallen, buitenpistes en infiltratievoorziening hebben samen een oppervlakte van ca. 4200 m² wat ca. 12 % van de terreinoppervlakte bedraagt. De diverse verhardingen en constructies worden her en der op het perceel voorzien waardoor het open weidelandschap verder versnipperd wordt.

Visueel-vormelijke elementen:

De stallingen bestaan uit eenvoudige houten constructies met hellend dak in golfplaten en/of dakpannen.

Er zijn geen cultuurhistorische aspecten op het perceel of in de onmiddellijke omgeving. Het bodemreliëf wordt niet of weinig gewijzigd.

Het ontwerp zal geen invloed hebben op gezondheid, veiligheid, gebruiksgenot en (visuele) hinder van de omwonenden.

Conclusie:

*Uit hetgeen wat voorafgaat dient besloten dat de aanvraag niet voor vergunning vatbaar is.
...”*

De verzoekende partijen tekenen tegen deze beslissing op 27 maart 2013 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 30 mei 2013 om dit beroep niet in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te weigeren.

Na de hoorzitting op 4 juni 2013 werd aan de dienst Waterbeleid van de provincie Antwerpen om een bijkomend advies gevraagd, die in een advies van 25 juni 2013 onder meer stelt:

*“ ...
De mestvaalt werd niet verplaatst tot buiten de 5km-zone. De infiltratievoorziening bevindt zich in een zone die volgens de bodemkaart gekarteerd is als zeer natte zandleembodem. De afmetingen van de overwelvingen hebben een te kleine diameter.
...”*

De verwerende partij beslist op 4 juli 2013 om het beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te weigeren. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

3. Omschrijving en historiek van de aanvraag:

De aanvraag betreft de regularisatie van een paardenhouderij bestaande uit 4 stallingen (11 paardenboxen), diverse verhardingen, een cirkelvormige buitenpiste, terreinaanlegwerken en een infiltratievoorziening.

Stalling 1 (23,68m x 5,12m) omvat 4 paardenboxen, een solarium, een zitruimte en dienstgang. Stalling 2 (17,69m x 3,60m) omvat 3 paardenboxen, een verzorgingsplaats en twee bergingen. Stalling 3 (12,92m x 3,60m) omvat 3 paardenboxen en een berging. Stalling 4 (6,38m x 3,64m) omvat 1 paardenstalling met klinkerverharding.

De stallingen bevinden zich verspreid over het goed. Drie stallingen worden onderling verbonden door een dienstweg. De stalling aan de noordoostzijde bevat een cirkelvormige buitenpiste en een verharding voor een vrachtwagen. Centraal op het terrein wenst men een rechthoekige buitenpiste aan te leggen. Er wordt eveneens een mestvaalt opgericht.

De stallen, buitenpistes en infiltratievoorzieningen hebben samen een oppervlakte van ca. 4.200m².

De voorzieningen worden gebruikt voor hobbydoeleinden.

Het terrein waar de aanvraag betrekking op heeft, is gelegen in het buitengebied van 's Gravenwezel, deelgemeente van Schilde.

...

9. Beoordeling:

Volgens het vastgestelde gewestplan van Antwerpen (goedgekeurd bij KB van 3 oktober 1979) situeert de aanvraag zich in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en natuurgebied.

...

De aanvraag is niet in overeenstemming met deze planologische bestemming van het gewestplan. De aanvraag is niet in functie van beroepslandbouw, maar in het kader van hobbydoeleinden. De toetsing aan het gewestplan zit vervat in de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening.

De Gewestelijke Hemelwaterverordening is van toepassing. De aanvraag is principieel in overeenstemming met deze verordening.

De dienst waterbeleid leverde geen gunstig advies voor de overwelling.

Watertoets:

Volgens artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te zijn aan de watertoets. Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan de kenmerken van het watersysteem, aan de doelstellingen en beginselen van artikel 5, 6 en 7 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het

(deel)bekkenbeheerplan.

Bij nazicht van de Vlaamse kaart met de overstromingsgevoelige gebieden, blijkt het perceel gelegen te zijn in een effectief overstromingsgevoelig gebied.

Volgens artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te zijn aan de watertoets. Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan de kenmerken van het watersysteem, aan de doelstellingen en beginselen van artikel 5, 6 en 7 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het (deel)bekkenbeheerplan.

Bij nazicht van de Vlaamse kaart met de overstromingsgevoelige gebieden, blijkt het perceel gelegen te zijn in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied.

Het voorliggende project voorziet de mogelijkheid van het bouwen of verharden van een aanzienlijke oppervlakte, zodat rekening gehouden moet worden met het mogelijke effect op de plaatselijke waterhuishouding. Door de toename van de verharde oppervlakte wordt de infiltratie van het hemelwater in de bodem plaatselijk beperkt. Dit dient te worden gecompenseerd.

De mogelijke schadelijke effecten voor het water worden ondervangen doordat er voldaan is aan de gewestelijke stedenbouwkundige hemelwaterverordening.

De aanvraag dient getoetst op de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening. De overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen. Het aangevraagde werd met inachtneming van al deze aspecten onderzocht. Hierna wordt dieper ingegaan op de voor de aanvraag noodzakelijke of relevante elementen.

Bij de beoordeling van het aangevraagde is rekening gehouden met de in de omgeving bestaande toestand.

De aanvraag is niet in functie van beroepslandbouw, maar in het kader van hobbydoeleinden.

Aan de noordoostzijde van het perceel bevindt zich een plantenkwekerij. Alle overige percelen worden ingenomen door weiland en bosgebied. Het terrein is via de zuidoostzijde bereikbaar via een onverharde zijweg van- de Zevenbunderstraat en via de noordoostzijde - via een onverharde zijweg van de Wouwersstraat. Beide ontsluitingen betreffen buurtwegen. De aanvraag zelf omvat het houden van weidedieren op een geïsoleerd weide.

Een schuilhok is een eenvoudige constructie, waarin een of meer weidedieren tijdelijk kunnen verblijven. Schuilhokken zijn geenszins uitgerust zoals stallen, die bestemd zijn om dieren permanent te huisvesten. Gelet op de grootte, de talrijke voorzieningen (waaronder: stapmolen, buitenpiste van 60m x 30m, mestvaalt) en de aard van de stallingen, kan men stellen dat de gevraagde constructies geenszins bedoeld zijn als

tijdelijke stalling.

Permanente stallingen dienen, in het kader van toezicht op de dieren en dierenwelzijn, in principe opgericht te worden in de nabijheid van de woning van de aanvrager. De aanvragers zijn niet woonachtig in de buurt van de weide.

Paardenhouderijen, als landbouwaanverwante bedrijven, moeten sowieso verwezen worden naar bestaande gedesaffekteerde landbouwbedrijfszetels in het agrarisch gebied en kunnen niet aanvaard worden als nieuwe inplanting in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De 4 stalconstructies staan verspreid op een geïsoleerd weideperceel. Dit leidt tot versnippering van het agrarisch gebied.

Algemene conclusie:

De aanvraag is niet in overeenstemming met de decretale en reglementaire bepalingen.

De aanvraag kan vanuit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening niet worden aanvaard.

...

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

In dit middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van het gewestplan Antwerpen vastgesteld bij KB van 3 oktober 1979, van de artikelen 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, zoals toegelicht in de Omzendbrief R0/2002/01 richtlijnen voor de beoordeling van aanvragen om een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of oprichten van stallingen voor weidedieren, geen betrekking hebbend op effectieve beroepslandbouwbedrijven, van de artikel 4.3.1, 4.4.4 en 4.4.9 VCRO, van het Besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de formele motiveringsplicht zoals voorzien in de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, en het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partijen zetten uiteen:

“ ...

3.1 Conformiteit met de planologische voorschriften

In het bestreden besluit werd geen toetsing doorgevoerd van de planologische verenigbaarheid van het aangevraagde.

Stelt de bestreden beslissing slechts:

...

De toetsting aan de goede ruimtelijke ordening biedt hierover echter evenmin verduidelijking en kan de Jure trouwens niet samenvallen met de toetsing van de planologische verenigbaarheid:

...

Verwerende partij diende met andere woorden na te gaan of:

- 1) de aanvraag een (para-)agrarische bestemming heeft.*
- 2) In negatief geval of op geldige wijze van het bestemmingsvoorschrift kon worden afgeweken.*

Dit heeft zij niet gedaan zodat de aanvraag gebrekkig gemotiveerd is wat de planologische verenigbaarheid betreft.

Krachtens artikel 4.3.1 VCRO dient elke stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in principe conform te zijn met de geldende bestemmingsvoorschriften, tenzij er hiervoor in de VCRO een uitzondering wordt voorzien.

De betreffende gronden zijn gelegen in "landschappelijk waardevol agrarisch gebied". volgens de bepalingen van het Gewestplan Antwerpen.

...

De voorziene werken en constructies betreffen het houden van paarden bij wijze van recreatief medegebruik wat zowel op basis van art. 4.4.4 en art. 4.4.9 VCRO vergunbaar is in agrarisch waardevol gebied.

3.1.1 Art. 4.4.4 VCRO

...

Art. 4.4.4 VCRO laat handelingen die gericht zijn op het recreatieve medegebruik toe wanneer ze, zoals in casu, een geringe impact hebben.

(a) 'Recreatief' medegebruik

"Recreatief" in zijn gebruikelijke betekenis betekent betrekking hebbend op ontspanning of vrijetijdsbesteding. (RvS 6 juli 2006, nr. 161.042,)

Verzoekers zijn houder van 11 paarden die enkel gebruikt worden voor hobbydoeleinden. Verzoekers zijn gepassioneerde paardenliefhebbers die geregeld deelnemen aan allerlei wedstrijden. De paardenhouderij waarover zij beschikken heeft dan ook enkel betrekking op ontspanning en vrijetijdsbesteding.

In casu kan gesproken worden over 'recreatief' medegebruik.

(b) Beperkte impact

In de Memorie van Toelichting bij het decreet van 22 april 2005 (Part. St., VI. Parl. 2004-2005, nr. 233/1, 8 e.v.), wordt verduidelijkt wat moet worden verstaan onder een beperkte impact op het gebied:

- *Het beperkte ruimtebeslag*
- *De tijdelijkheid van de ingreep*
- *De afwezigheid van weerslag op het terrein*

De bestreden aanvraag voorziet slechts 4 beperkte stallingen op een terrein van ca 4.200 m². Ook de overige delen van de aanvraag (buitenpiste, mestvaalt) nemen een beperkte ruimte in.

Verder bevat de Memorie van Toelichting een uitgebreide nota over het "recreatief medegebruik" en maakt het een onderscheid gemaakt tussen de termen 'hoogdynamisch' en 'laagdynamisch'.

...

De activiteiten van verzoekers kunnen, gelet op het bovenstaande, als laagdynamisch aanzien worden. Ze genereren geen verkeer, trekken geen publiek aan, veroorzaken geen geluidshinder of andere hinder.

Bovendien worden de voorziene stallingen slechts tijdelijk voorzien zodat ze na beëindiging van het gebruik, kunnen worden afgebroken en het terrein zonder verdere ingrepen terug voor agrarische doeleinden zou kunnen gebruikt worden.

De stallingen werden opgericht in eenvoudige, afbreekbare materialen. Deze zullen na beëindiging van het gebruik afgebroken worden. De rijpiste zal opnieuw bezaaid worden en de graasweiden zal in haar natuurlijke situatie herstellen. De paardenactiviteiten worden met respect voor de natuur en de omgeving uitgevoerd.

Het agrarische karakter zal op geen enkele manier onmogelijk gemaakt worden, zodat de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht. Mogelijk zonder de stallingen ook in functie van een agrarische activiteit kan dienen.

De bestreden beslissing heeft de planologische verenigbaarheid van de aanvraag op onvoldoende wijze onderzocht. Verwerende partij is op geen enkele wijze nagegaan of de mogelijkheid voorzien in art. 4.4.4 VCRO op de bestreden aanvraag kon toegepast worden en besluit dan ook ten onrechte, bij wijze van stijlformulering tot een planologische onverenigbaarheid.

3.1.2 Art. 4.4.9 VCRO

Een andere mogelijkheid die verwerende partij nagelaten heeft te onderzoeken betreft art. 4.4.9 VCRO. Dit artikel stelt het volgende:

...

Op basis van de "clichering" in artikel 4.4.9, § I VCRO kan bij de vergunningverlening worden afgeweken van de bestemmingsvoorschriften van een gewestplan, indien de aanvraag vergund kan worden op basis van de standaardtypebepalingen die gelden voor de gewestelijke RUPs.

Deze regeling laat dus toe om vergunningen te verlenen voor handelingen die niet voorzien zijn in het (verouderde) Inrichtingsbesluit van 28 december 1972, maar wel in de standaardtypebepalingen, waarvan mag worden aangenomen dat ze beter afgestemd zijn op de hedendaagse praktijk. Gezien die typevoorschriften expliciet recreatieve voorzieningen toelaten in agrarisch gebied, kunnen deze dus op basis van artikel 4.4.9, §1 VCRO ook vergund worden in een agrarisch gebied volgens het gewestplan.

De bijlage "Typevoorschriften voor gewestelijke RUPs" bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, laat volgende handelingen toe in het agrarisch gebied: (p. 32)

...

Art. 4.4.9 VCRO biedt bijgevolg een tweede afwijkmogelijkheid die recreatief-medegebruik mogelijk maakt in het agrarische gebied.

Ook deze vergunningsmogelijkheid diende het bestreden besluit te betrekken bij haar beoordeling.

Het bestreden besluit voerde geen onderzoek uit naar de planologische inpasbaarheid van de stallingen op het betreffende terrein. Evenmin onderzocht zij of de aangevraagde werken op basis van de mogelijkheden voorzien in artt. 4.4.4 en 4.4.9 VCRO konden vergund worden. Zij stelde zonder meer dat de aanvraag "niet in overeenstemming is" met het gewestplan hoewel de aanvraag bij wijze van recreatief medegebruik in agrarische gebied kan aanvaard worden.;

3.2 Foutieve toepassing van de Omzendbrief R0/2002/01

In casu hield verwerende partij bij haar toetsing aan de goede ruimtelijke ordening enkel rekening met de Omzendbrief R0/2002/01 van 25 januari 2002 voor de beoordeling van aanvragen om een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of oprichten van stallingen voor weidedieren, geen betrekking hebbend op effectieve beroepslandbouwbedrijven. Zij baseerde haar motivering op het advies van de Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling die op haar beurt verwees naar de Omzendbrief.

Indien deze toetsing aan de goede ruimtelijke ordening al zou kunnen doorgaan als een toetsing van de planologische verenigbaarheid - quad non - dient vastgesteld dat de richtlijnen in deze Omzendbrief evenwel foutief werden toegepast.

Een stal voor hobbydoeleinden kan stedenbouwkundig aanvaardbaar zijn in waardevol agrarisch gebied. Richtlijnen hiervoor zijn terug te vinden in de Omzendbrief R012002101.

De Deputatie verwijst niet expliciet naar de Omzendbrief R0/2002/01, doch past hem klaarblijkelijk wel toe. In de bestreden beslissing worden twee vermeende strijdigheden met de Omzendbrief opgeworpen, maar worden verder niet betwist dat de overige toepassingsvoorwaarden van de Omzendbrief vervuld zijn.

Ten eerste weigeringsgrond betreft de vermeende noodzaak van een woning. Deze voorwaarde is nergens in de VCRO of andere wetgeving terug te vinden zodat de Omzendbrief niet een onwettige voorwaarde stelt door een voorwaarde toe te voegen aan de wet. Met deze voorwaarde kan dus geen rekening worden gehouden.

Verder beveelt de Omzendbrief stallingen in principe aan bij de woning van de aanvrager, doch dit is geenszins verplicht. De oprichting van een stalling op een weide, los van de woning van de aanvrager eveneens toegestaan worden.

Een tweede weigeringsgrond is de bewering dat het vervolgens om definitieve stallen zou gaan. Een alleenstaande stalling, dient een tijdelijke stalling te betreffen en dient te worden

opgericht volgens de principes van ruimtelijke inpasbaarheid en het niet overschrijden van de ruimtelijke draagkracht van het gebied. Zo wordt als volgt gesteld:

...

In casu werd er evenwel onterecht van uitgegaan dat er sprake zou zijn van permanente stallingen. De bestreden beslissing gaat er ten onrechte van uit dat de grootte en de extra voorzieningen het criterium zouden uitmaken voor het al dan niet permanent karakter van de stalling.

Het onderscheid tussen schuilhokken, tijdelijke- en permanente stallingen wordt nochtans uitdrukkelijk verduidelijkt in de Omzendbrief:

...

De bestreden beslissing gaat er zonder nadere motivering van uit dat voorliggende aanvraag permanente stallingen zouden betreffen. Zij oordeelde dat "gelet op de grootte, de tal van voorzieningen en de aard van de stallingen". Dit standpunt kan in geen enkel opzicht aanvaard worden.

Vooreerst kan opgemerkt worden dat een tijdelijke stalling uit eenvoudige en gemakkelijk verwijderbare materialen bestaat, zodat zij na het gebruik eenvoudig zou kunnen worden weggenomen. In de stedenbouwkundige vergunning voor een tijdelijke stalling wordt dan ook vaak de voorwaarde opgenomen dat de stalling verwijderd moet worden van zodra het gebruik ervan wordt beëindigd.

Op onderstaande foto's, eveneens gevoegd bij de bouw aanvraag, kan duidelijk worden waargenomen dat de stallingen werden opgetrokken in lichte en eenvoudig te verplaatsen materialen:

...

Alle wanden, evenals de deuren bestaan uit lichte houten panelen. Het college bevestigde dit in haar beslissing van 18 februari 2013 dat "de stallingen bestaan uit eenvoudige houten constructies". Er werd een minimum aan betonningen aangebracht.

Er kan niet worden ingezien hoe deze stallingen uit nog eenvoudiger materialen zou kunnen worden opgetrokken, zonder in dit geval aan beschermingsniveau te moeten inboeten, dat blijkens de betreffende Omzendbrief gelijk moet zijn aan dat van een permanente stalling.

De stallingen zijn tijdelijke stallingen. Deze stallingen, met bijhorigheden kunnen na beëindiging van het gebruik, perfect verwijderd worden. Dit kon trouwens als vergunningsvoorwaarde worden opgelegd.

Verder kunnen bij tijdelijke stallingen extra bijhorigheden zoals bergruimte voor voeder en andere nuttige bijhorigheden, waaronder materiaalberging voor het onderhoud van de weide en/of verzorging van de dieren, beperkte mestopslag,... voorzien worden.

Deze voorzieningen brengen geenszins met zich mee dat hierdoor sprake zou zijn van stallingen met een permanent karakter.

Ook dit kon verwerende partij niet als criteria gebruiken om tot het tegendeel te beslissen. Tot slot kan ook de grootte van de stallingen het tijdelijk karakter van de stallingen niet verhinderen.

De stallingen die voorzien worden, vormen elk afzonderlijke beperkte constructies voor onder meer 1, 3 en 4 paarden.

De stallingen zijn geenszins overdreven van grootte.

Het is dan ook aangetoond dat de aanvraag voldoet aan de richtlijnen die worden vooropgesteld in de Omzendbrief, zodat zij met toepassing van deze Omzendbrief, in aanmerking komt voor vergunning.

3.2 Besluit

Verwerende partij heeft de aanvraag Aldus onzorgvuldig onderzocht, minstens is de betrokken motivering gebrekkig wat de planologische verenigbaarheid betreft.

Zij liet na de mogelijkheden zoals voorzien in art. 4.4.4 en 4.4.9 VCRO te toetsten en maakte een verkeerde toepassing van de Omzendbrief R0/2002/01.

In dat opzicht is de bestreden beslissing minstens strijdig met de artt. 2 en 3 van de Uitdrukkelijke Motiveringswet, art. 4.3.1, 4.4.4 en 4.4.9 VCRO; artt. 11.4.1 en 15 van het Inrichtingsbesluit, en de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel.

Het eerste middel is gegrond.

...

In hun toelichtende nota hernemen de verzoekende partijen de uiteenzetting uit hun verzoekschrift.

Beoordeling door de Raad

1.

Het gevraagde betreft onder meer de oprichting van diverse stallingen voor paarden, verhardingen, buitenpistes, terreinaanleg en mestvaalt. De voorzieningen staan in functie van een hobbyactiviteit van de aanvrager.

Het wordt niet betwist dat het gevraagde gelegen is in agrarisch gebied.

Artikel 11,4.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (Inrichtingsbesluit), bepaalt onder meer:

“ ...

De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven.

...”

Uit deze bepaling volgt dat een vergunningverlenend bestuursorgaan die beschikt op grond van deze bepaling, dient na te gaan of het aangevraagde een agrarische bestemming heeft.

De verwerende partij stelt in de bestreden beslissing vast dat het aangevraagde niet in functie staat van een agrarische activiteit, maar integendeel betrekking heeft op een hobbyactiviteit van

de aanvrager. De verwerende partij heeft vervolgens, en terecht, vastgesteld dat de aanvraag niet in overeenstemming is met de planologische bestemming van het gewestplan.

2.

De argumentatie van de verzoekende partijen dat de verwerende partij de richtlijnen van de omzendbrief RO/2002/01 "Richtlijnen voor de beoordeling van aanvragen om een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of oprichten van stallingen voor weidedieren, geen betrekking hebbend op effectieve beroepslandbouwbedrijven", foutief heeft toegepast, kan niet tot de vernietiging leiden van de bestreden beslissing. De bedoelde omzendbrief heeft immers geen verordenend karakter. De schending van een niet verordenende bepaling kan niet leiden tot de vernietiging van een vergunningsbeslissing. Bovendien heeft de aanvraag, zoals hierboven reeds vastgesteld, geen betrekking op een agrarische activiteit. Het motief dat de aanvraag strijdig is met de bestemming van het gewestplan volstaat om de aanvraag te weigeren. Overtollige weigeringsmotieven die zouden steunen op de voormelde omzendbrief kunnen niet leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing.

3.

De verzoekende partijen kunnen evenmin gevolgd worden dat de verwerende partij ten onrechte niet heeft onderzocht of het aangevraagde kon vergund worden op grond van artikel 4.4.4 VCRO of op grond van artikel 4.4.9 VCRO.

De vermelde bepalingen maken deel uit van Hoofdstuk 4 "Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften" van Titel 4 "Vergunningenbeleid" en voorzien in een afwijkingsregeling op de geldende bestemmingsvoorschriften. Het komt in dit geval aan de aanvrager toe om de toepassing van deze afwijkingsregeling te verzoeken. Bij gebreke aan dergelijk verzoek kan een vergunningverlenend bestuursorgaan niet worden verweten dat zij niet heeft onderzocht of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden om met toepassing van deze bepalingen van de geldende bestemmingsvoorschriften te kunnen afwijken. Het vergunningverlenend bestuursorgaan is slechts tot dit onderzoek gehouden bij een uitdrukkelijk verzoek daartoe van de aanvrager.

Het blijkt niet dat de aanvrager in de aanvraag of aan de verwerende partij heeft verzocht om toepassing te maken van artikel 4.4.4 VCRO of artikel 4.4.9 VCRO. Het gegeven dat een onderzoek van deze bepalingen niet aan bod komt in de bestreden beslissing maakt derhalve geen schending uit van de door de verzoekende partijen aangevoerde bepalingen of beginselen. In het licht van deze omstandigheden kunnen de verzoekende partijen een schending van deze bepalingen ook niet voor het eerst aanvoeren in het kader van een beroep tot vernietiging voor de Raad.

Het middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

In dit middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de artikelen 1.1.4 en 4.3.1 VCRO, de artikelen 2 en 3 van wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, en van de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

De verzoekende partijen zetten onder meer uiteen:

“ ...

Doordat, het bestreden besluit zonder afdoende motivering stelt dat de aangevraagde stallingen permanente stallingen zouden uitmaken die niet zouden thuishoren in het waardevol agrarisch gebied, hoewel door verzoekende partij in het beroepschrift omstandig uiteengezet werd dat de aangevraagde stallingen een tijdelijk karakter hebben en de bestemming van het perceel voor agrarische activiteiten niet onmogelijk maken.;

En doordat, het bestreden besluit de bestaande toestand niet correct beoordeeld heeft, en het besluit zonder afdoende motivering en in strijd met de reële toestand ter plaatse stelt dat de stallingen op een geïsoleerd perceel zouden gelegen zijn en tot een versnippering van het landschap zouden leiden, hoewel de omgeving net gekenmerkt wordt door hobbylandbouw, paardenstallingen en weilanden;

En doordat, het bestreden besluit zonder afdoende motivering stelt dat de stallingen niet in de nabijheid van de woning van aanvragers gelegen zijn, hoewel dit door geen enkel voorschrift vereist wordt;

Terwijl, uit art. 1.1.4 VCRO volgt dat de ruimtelijke ordening gericht is op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar worden afgewogen;

Terwijl, uit artikel 4.3.1 VCRO volgt dat een vergunningverlenende overheid een correcte toetsing dient door te voeren van de goede ruimtelijke ordening;

Terwijl, uit de artt. 2 en 3 van de Uitdrukkelijke Motiveringswet en de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel, voortvloeit dat de bestreden beslissing een afdoende en concrete zorgvuldig motivering dient te bevatten over de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede plaatselijke ordening;

Zodat, de in het eerste middel aangehaalde bepalingen zijn geschonden.

Toelichting

...

3.7 Besluit

Van de vergunningverlenende overheid wordt vereist dat elke bouwaanvraag wordt beoordeeld op haar verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening en de plaatselijke aanleg. De beoordeling van de impact van het voorwerp van de aanvraag op de goede plaatselijke aanleg moet daarenboven, op grond van de Wet Motivering Bestuurshandelingen, in het vergunningsbesluit over de vergunningsaanvraag worden opgenomen. Aldus is de vergunningverlenende overheid gehouden de afweging in concreto van de goede ruimtelijke ordening te vermelden, alsook de redenen die verband houden met de goede plaatselijke aanleg en goede ruimtelijke ordening en waarop haar beslissing steunt en waaruit blijkt dat zij is uitgegaan van gegevens die in rechte en in feite juist en volledig zijn, alsook dat zij die correct heeft beoordeeld en dat zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

In het voorliggend geval moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing geenszins steunt op zowel in feite als in rechte aanvaardbare en draagkrachtige motieven, nu

nergens in de motivering van het bestreden vergunningsbesluit sprake is waarom de stalling niet als tijdelijk kan aanzien worden en dus na beëindiging van de activiteiten zou kunnen afgebroken worden. Dit werd nochtans uitvoerig uiteengezet in het beroepschrift. Dit maakt niet enkel een gebrek aan afdoende motivering uit, maar evenzeer een onzorgvuldige beoordeling van de aanvraag en het beroepschrift.

Evenmin werd in het bestreden besluit of afdoende wijze een concrete toetsing uitgevoerd van de kenmerken van het betrokken gebied en de onmiddellijke omgeving van het terrein waarop de vergunningsaanvraag betrekking heeft. Op geen enkele wijze werd aangetoond waarom de aangevraagde stalling tot versnippering van het agrarische gebied zou leiden.

Ook de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, gelet op de bestaande omgeving, werd in het beroepschrift omstandig gemotiveerd. Hiermee werd in de bestreden beslissing duidelijk geen rekening gehouden.

Verwerende partij heeft tot slot op een onredelijke en onzorgvuldige wijze een beslissing genomen nu zij voorhoudt dat de betreffende stallingen bij de woning van verzoekers dient gelegen te zijn.

De beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening is dan ook in strijd met art. 4.3.1 VCRO, de artt. 2 en 3 van de Uitdrukkelijke Motiveringswet en de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel.

Het tweede middel is gegrond.

...

In hun toelichtende nota hernemen de verzoekende partijen de uiteenzetting uit hun verzoekschrift.

Beoordeling door de Raad

Uit de bespreking van het eerste middel blijkt dat de verwerende partij terecht tot de conclusie is gekomen dat de aanvraag, die niet in functie staat van een agrarische activiteit, niet in overeenstemming is met de planologische bestemming van het gewestplan. Zoals reeds vastgesteld onder het eerste middel volstaat dit motief om de bestreden beslissing te dragen.

In het tweede middel oefenen de verzoekende partijen kritiek uit op bijkomende, overvloedige motieven van het bestreden besluit. Het eventueel gegrond bevinden van dit tweede middel kan niet leiden tot de nietigverklaring van het bestreden besluit.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

In dit middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de beginselen van behoorlijk bestuur waaronder het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

De verzoekende partijen zetten onder meer uiteen:

“
...

Doordat, uit zowel de beschrijvende nota als de beroepsnota blijkt dat de aanvraag zowel de regularisatie van de bestaande stalling, dan wel het vergunnen van een nieuw aan te leggen buitenpiste en mestvaalt inhoudt;

Doordat, uit de bestreden beslissing blijkt dat verwerende partij zich slechts over een gedeelte van de aanvraag, zijnde de stallingen, heeft uitgesproken;

Doordat, de bestreden beslissing op onzorgvuldige wijze tot stand gekomen is, minstens niet afdoende werd gemotiveerd;

Terwijl uit de beginselen van behoorlijk bestuur waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel, volgt dat de vergunningverlenende overheid de feitelijke en juridische context van een vergunningsaanvraag correct in zijn volledigheid dient te appreciëren;

Zodat, de bestreden beslissing de beginselen van behoorlijk bestuur waaronder het zorgvuldigheids-, evenredigheids- en motiveringsbeginsel schendt.

Toelichting bij het middel

...

Uit nazicht van het bestreden besluit volgt echter dat met deze buitenpiste en mestvaalt niet werd opgenomen in de beoordeling.

Verwerende partij stelt het volgende:

"De aanvraag betreft de regularisatie van een paardenhouderij bestaande uit 4 stallingen (11 paardenboxen), diverse verhardingen, een cirkelvormige buitenpiste, terreinaanlegwerken en een infiltratievoorziening"

De nieuw aan te leggen buitenpiste en mestvaalt werd blijkbaar geweerd uit de vergunningsaanvraag.

Dit betekent dat de aanvraag in dat opzicht niet naar behoren, want slechts gedeeltelijk, werd onderzocht.

Het bestreden besluit schiet duidelijk tekort in haar motivering.

Voorgaande maakt duidelijk dat de bestreden beslissing tot stand gekomen is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur waaronder het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginselpbepalingen.

Het derde middel is gegrond.

...”

In hun toelichtende nota hernemen de verzoekende partijen de uiteenzetting uit hun verzoekschrift.

Beoordeling door de Raad

In de bestreden beslissing wordt onder de titel “Omschrijving en historiek van de aanvraag” een ruime beschrijving gegeven van alle onderdelen van de aanvraag, waaronder het aanleggen van een rechthoekige buitenpiste en een mestvaalt. Na deze beschrijving stelt de verwerende partij dat de voorzieningen in functie staan van een hobbyactiviteit.

Het – draagkrachtig – weigeringsmotief dat de aanvraag niet in overeenstemming is met de planologische bestemming van het gewestplan omdat de aanvraag niet in functie staat van de beroepslandbouw, heeft evenzeer betrekking op de hiervoor vermelde onderdelen van de aanvraag.

Het middel mist feitelijke grondslag.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het beroep is ontvankelijk maar ongegrond.
2. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 700 euro, ten laste van de verzoekende partijen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 24 februari 2015, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vierde kamer, samengesteld uit:

Nathalie DE CLERCQ, voorzitter van de vierde kamer,
met bijstand van

Katrien VISSERS, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vierde kamer,

Katrien VISSERS

Nathalie DE CLERCQ